

Urząd Miejski w Łomiankach

<https://lomianki.pl/pl/aktualnosci/2061,Poszukiwali-szlacheckiego-dworu.html>
02.07.2024, 15:54

Poszukiwali szlacheckiego dworu

W poprzednim roku tuż obok Jeziora Fabrycznego trwały poszukiwania pozostałości po dworze, który znajdował się w tamtym rejonie Łomianek Dolnych. Grupa archeologów przebadła obszar o powierzchni około 1,5 ha.

Poszukiwali szlacheckiego dworu

W poprzednim roku tuż obok Jeziora Fabrycznego trwały poszukiwania pozostałości po dworze, który znajdował się w tamtym rejonie Łomianek Dolnych. Grupa archeologów przebadła obszar o powierzchni około 1,5 ha.

Kliknij w obrazek, żeby powiększyć mapę

Już w latach 2010-2011 prowadzono badania na terenie pomiędzy ul. Wiślaną, Fabryczną i Jeziorem Fabrycznym. Odkryto wtedy m.in. prawie 300 pieców hutniczych i kilkadziesiąt wapienników, które świadczyły o tym, że ludność kultury przeworskiej produkowała w tym miejscu żelazo. Odnaleziono także zabudowania (tzw. czworaki) związane z istniejącym w tym miejscu folwarkiem.

W 1752 roku dobra w okolicy dzisiejszych Łomianek nabył Henryk Brühl - minister króla Augusta III Sasa, natomiast 22 lata później jego syn Alojzy wybudował folwark. Pod koniec lat 80. XVIII wieś została zakupiona przez rodzinę Pothsów, która z czasem rozbudowała folwark. Początkowo był tam niewielki budynek, otoczony ogrodem i sadem, by w połowie XIX wieku po wschodniej stronie dworu pojawił się mały park krajobrazowy, którego pozostałości możemy podziwiać do dzisiaj. Do dworu prowadziły dwie aleje - jedna biegnąca w stronę Młocin i Burakowa oraz druga wzdłuż dzisiejszej ul. Fabrycznej. Pothsowie wybudowali w folwarku m.in. browar i gorzelnię. Majątek przez lata przynosił im zyski. W 1891 roku ziemię wraz z dworem i folwarkiem kupił Hersz Berg Raabe, po czym na terenie folwarku ulokował garbarnię. Ta przetrwała do II Wojny Światowej, ulegając zniszczeniu w latach 50. XX wieku.

W poprzednim roku grupa archeologów skupiona wokół Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony i Promocji Kulturowego Dziedzictwa "Ante" podjęła się badań na terenie przyszłego Parku Miejskiego. Ich celem było poszukiwanie i przebadanie pozostałości szlacheckiego dworu, który niestety nie przetrwał do dzisiejszych czasów. Dwór ten był elementem Folwarku Łomianki, którego fragmenty zostały odkryte i przebadane w czasie badań stanowiska AZP. Niedawny projekt był współfinansowany przez Gminę Łomianki.

Pierwszy etap prac polegał na przeprowadzeniu kwerendy archiwalnej, następnie grupa archeologów pod kierownictwem Katarzyny Anc wyruszyła w teren. Wzdłuż ul. Fabrycznej do grobli ciągnącej się przy Jeziorze Fabrycznym miały miejsce badania powierzchniowe, z użyciem detektorów metali oraz nieinwazyjne magnetyczne i elektrooporowe. Przebadano obszar o powierzchni ok. 1,5 ha.

Badania magnetyczne i elektrooporowe wykonane pod kierunkiem prof. Krzysztofa Misiewicza i Wiesława Małkowskiego wykazały szereg anomalii, mogących być pozostałościami dworu. Teren badano przy użyciu detektorów metali, ale w tym przypadku nie natrafiono na zabytki archeologiczne. Z kolei badania magnetyczne i elektrooporowe wskazały miejsca, w których należałoby przeprowadzić wykopaliska.

Od końcówki września do 21 października trwały badania archeologiczne, podczas których otwierano wykopy przy pomocy koparki. Pod nieobecność archeologów, szczególnie nocą, w okolicy pojawiali się... poszukiwacze skarbów. W trakcie badań natrafiono na nieliczne fragmenty naczyń ceramicznych, polepy i szkła. Znalezione też monety "boratynkę" z wizerunkiem Pogoni, datowaną na drugą połowę XVII wieku i fragmenty naczyń lepionych ręcznie, które można powiązać z kulturą przeworską. Odnaleziono też fragmenty szklanych naczyń, w tym misy zdobionej motywem roślinnym - analogiczne wykopaliska datowane na XVI i XVII wieki znaleziono na dziedzińcu Zamku Królewskiego. Wśród znalezisk znajdowały się też formy późnośredniowieczne fragmentów garnków zdobionych ornamentem grafitowych pasm oraz prostego wylewu czernionego naczynia. Odkryto też skupisko szklanych butelek, szyb i fragment kieliszka, pokrytych patyną, gdzie masa szklana z licznymi bąbelkami powietrza wskazywała na ręczny wyrób przedmiotów. Pozyskane zabytki nie stanowią jednak jednolitego zbioru.

Warto zauważyć, że sondażowe badania wykopaliskowe pozwoliły na lokalizację pozostałości budynku, ale nie można mieć do końca pewności, czy odkryte mury to fundamenty łomiankowskiego dworu. Może więcej dowiemy się w przyszłości?

DS, fot. Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony i Promocji Kulturowego Dziedzictwa "Ante"

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)